

Rostislav Iščenko: RUSKO ZAHÁJILO DIPLOMATICKOU “DĚLOSTŘELECKOU PŘÍPRAVU” V EVROPĚ

- CZ24 News | 29. května 2023

RUSKO: Nesmysly, jako je “hledání” generála Zálužného, či hysterie kolem toho, že nepřítel dokázal během války proniknout přes ruské hranice do vzdálenosti dvě stě metrů, než byl zničen, nebo dokonce online plánování “jaderných úderů” proti Washingtonu a Londýnu po pracovní době, zastírají důležité události, které znamenají změnu milníků v mezinárodní politice.

A tak “vojevůdcům”, “politikům” a “prorokům” ze sociálních sítí, zaneprázdněným “definováním” účelu, podstaty, metod a načasování SVO*), aby nakonec “poučili” prezidenta, vládu a velení ruské armády, naprosto unikl začátek ukázkového obchvatu ruského ministerstva zahraničí na evropském směru.

Smolenské náměstí /sídlo MZ RF – pozn. překl./ už dávno začalo zpřisňovat rétoriku a metodicky v tom i nadále pokračuje. Domácí “talenti”, zběhlí v “zákulisní diplomacii” a aktivně sdílející své četnické zkušenosti s profesionály v zahraniční sféře, si toho v lepším případě vůbec nepovšimli, v horším se jednoduše vysmáli “101. poslednímu čínskému varování”.

Neuvědomili si, že právě tak jednájí všichni profesionální diplomaté ve všech zemích (země, které stejně jako Ukrajina dávno zapoměly na profesionalitu ve všech sférách, včetně diplomatické služby, naopak jednájí přesně tak, jak si myslí tito “zákulisní diplomaté”). Faktem je, že ministerstvo zahraničí není určeno k vyvolávání válek, jeho úkolem je udržovat mír a hledat kompromisy, které vyhovují jeho zemi. Úkolem diplomatů je tedy snažit se udržet dveře k jednání stále otevřené. Dokázat udržovat přímý či nepřímý kontakt s nepřítelem během válečných akcí je nejvyšší profesionalita.

Nejen proto, že válka vždy končí mírem a čím dříve mír nastane, tím menší jsou lidské a materiální ztráty. Hlavní je, že neustálé sondování možných mírových podmínek a pozorování kolísajících priorit diplomatické činnosti nepřítele umožňuje legálně získávat informace pro strategickou analýzu, protože i ta nejmodernější rozvědka je nedokáže vždy poskytnout. Tímto způsobem se určuje nejen ochota nepřítele k ústupkům, ale i jeho bolestivé body, na něž je třeba zvýšit tlak.

Úkolem diplomata není být hrubý v reakci, ale zmírnit nevhodné jednání vyjednávacího partnera. Veřejné ultimátum se obvykle neadresuje vládě, která by ho mohla přijmout, protože její vlastní lidé by to označili za slabost, národní potupu a usilovali by o změnu “vlády kapitulantů” na “vládu válečníků”. Ultimátum se proto obvykle vyhlašuje veřejně a jednoznačně, když se chce, aby nebylo přijato, aby protivník vzal na sebe vinu za další vývoj. Jinak se mluví v rukavičkách, “vyjadřuje se znepokojení”, nebo se dokonce “protestuje” proti určitým krokům, ale většinou se naznačuje a signalizuje, že trpělivost už může dojít právě při použití formulací různého stupně tvrdosti.

Tímto způsobem ruské ministerstvo zahraničí důsledným přitvrzováním rétoriky ukázalo západním “partnerům”, že trpělivost Ruska je u konce a že je možný přechod k radikálním, nediplomatickým akcím. A vůbec se nejedná v tomto případě o události na Ukrajině. Tamní diplomacie skončila ultimátem Západu v prosinci 2021, jehož otevřenost a tvrdost naznačovala, že Rusko ztratilo naději na konstruktivní jednání. Proto Rusko přistoupilo k tomuto kroku, aby odpovědnost za další vývoj

padla v očích mezinárodního společenství (neutrálních států) na Západ, a tím byl zmařen plán na úplnou mezinárodní izolaci Moskvy.

Nová rétorika ministerstva zahraničí se orientovala především na východní Evropu a v menší míře na Evropu západní. Evropa je slabým článkem západního světa. Je závislá na USA (především v důsledku integrace evropských vládnoucích elit do společné sféry politických a ekonomických zájmů s Američany). Zároveň se však snaží USA konkurovat, neboť zájmy opozičních elit a v poslední době i národního byznysu, a tím i většiny na něm závislých národních společností, jsou v rozporu se zájmy USA.

Západní Evropa se nekamarádí s východní Evropou, chudý evropský jih závidí bohatému severu, Francie soupeří s Německem o hegemonii v EU, Polsko chce pohltnout Litvu, Rumuni nemají rádi Maďary, kteří jim oplácejí stejnou mincí, atd. prakticky do nekonečna. Právě tato spleť rozporů ve smečce „kamarádů“ je nejvhodnějším místem pro diplomatický nátlak, který by mohl vést k rozbití jednotné západní protiruské fronty (v současnosti už i tak velmi podmíněné).

Zostření diplomatické rétoriky a přechod k otevřeně ostrým osobním útokům na evropské politiky jsou pro tradičně zdrženlivou ruskou diplomatickou tradici netradiční, ale plně odpovídají standardům politiky recipacity. Zatímco v prvních fázích konfrontace Rusko Evropany tolerovalo tím, že jim poskytlo čas na rozmyšlenou, tvrdost ruských odpovědí začala rychle narůstat s tím, jak se přerušovaly politické, hospodářské a obchodní vazby s Evropou a těžiště ruské zahraniční a hospodářské politiky se přesouvalo do Asie.

Tento týden také došlo k prohlášení, která by vzhledem k tomu, že EU nemá v úmyslu svou politiku změnit, mohla být prvním krokem k odstranění Evropy (nebo jejích částí) z okruhu zájmu ruské diplomacie. Připomínám, že vyhrocení ukrajinské krize v únoru 2022 a jejímu následnému přechodu do vojenské fáze předcházelo zhruba roční úplné zmrazení veškerých diplomatických kontaktů s Kyjevem. Východní Evropě se tak vlastně diplomatickou cestou naznačuje, že vstoupila na velmi tenký led a že další postup stejným směrem by mohl skončit nejen podle očekávání špatně, ale také nečekaně rychle, mnohem dříve, než její političtí představitelé očekávají.

Ruský velvyslanec ve Varšavě v důsledku dalšího zhoršení polsko-ruských vztahů v souvislosti s majetkovou otázkou prohlásil, že Rusko může přerušit diplomatické vztahy s Polskem. Samozřejmě, to ještě není prohlášení ministerstva zahraničí, ale diplomatický úřad se od velvyslance nedistancoval. Jinými slovy, nemáme co do činění s frází nadhozenou v okamžiku podráždění, ale s promyšleným a koordinovaným prohlášením.

Ani ne týden po varšavském prohlášení byl předvolán na Smolenské náměstí švédský velvyslanec a bylo mu oznámeno, že ruský konzulát v Göteborgu ukončí svou činnost a v souladu s tím odvolá MZ RF svůj souhlas s činností švédského konzulátu v Petrohradě. Pokud si vzpomínám, je to v posledních letech poprvé, kdy Rusko z vlastní iniciativy snížilo počet svých diplomatických misí. Dosud se tak dělo pouze v reakci na příslušné kroky západních států.

Ruské ministerstvo zahraničí rovněž vyhostilo z Ruska pět švédských diplomatů na základě recipacity. Mohlo se tak stát v tichosti a diskrétně, ale ruské ministerstvo zahraničí dalo incidentu širokou publicitu, čímž znásobilo závažnost svých kroků a postavilo Stockholm před volbu: reagovat v konfrontačním duchu, získat opět ruskou protiakci a tím se okamžitě přiblížit nejprve snížení a poté přerušování diplomatických vztahů, nebo mlčet a přiznat porážku v diplomatické válce, což by mělo za následek prudký pokles nepřátelských akcí vůči Rusku. Přičemž je naprosto jasné, že po dosažení významného úspěchu začne Moskva brzy trestat i rusofobní rétoriku.

Volba je pro Švédy obtížná, protože obě možnosti jsou pro ně špatné, ale bude ji třeba učinit.

Jak víte, dvě bomby nepadají do stejného trychtýře náhodou. Vzhledem k tomu, že právě Švédové a Poláci byli hlavními lobbisty myšlenky Východního partnerství, jejímž cílem bylo oddělit postsovětské země v evropském a zakavkazském regionu od Ruska, že právě oni nejaktivněji pomáhali ukrajinskému Majdanu v roce 2014 (Francie a Německo tam byly také aktivní, ale souviselo to s jejich bojem o prvenství v EU), stejně jako byli nejaktivnější ve vyzbrojování Ukrajiny po roce 2022, lze v zásadě zcela vyloučit jakoukoli náhodu v téměř souběžné diplomatické demarši vůči Varšavě a Stockholmu.

Jaký smysl mají tyto ruské aktivity?

Západ v posledních týdnech naznačuje, že by mohl Rusko vydírat a přimět ho k plnohodnotnému střetu s NATO. Zatímco Kissinger, vážený starý muž, který již dávno opustil oficiální politiku, mluvil jménem všech členů NATO, Polsko a Švédsko se opět ozvaly osobně a iniciativně. Varšava zahájila rozmísťování útočného uskupení na hranicích s Běloruskem, zatímco Švédsko iniciovalo projekt blokády ruské Baltské flotily pod záminkou stálého cvičení NATO a je jedním z hlavních lobbistů za přesun bojových letounů NATO na Ukrajinu.

Reakce Moskvy naznačující možnost přerušení diplomatických vztahů je zcela průhledná. K přerušení vztahů dochází tehdy, když neexistuje naděje na vyřešení existujících rozporů diplomatickou cestou. Jedná se o poslední krok před válkou. Mohou následovat bezprostřední vojenské přípravy, které však většinou začínají souběžně s válkou nebo ji dokonce předcházejí.

Moskva totiž reaguje na vojenské vydírání neverejně, sděluje, že je připravena nejen přijmout výzvu, ale i převzít iniciativu.

Míč je na straně Poláků a Švédů. Obě země se na konci 16. století pustily do projektu “zadržování” a následného rozdělení Ruska. Obě během jednoho století ztratily status velkých evropských říší, postoupily jej Rusku a staly se druhořadými mocnostmi (Polsko později zaniklo úplně). Nyní se pokoušejí vstoupit do stejné řeky podruhé.

Volba je samozřejmě na nich, byli však varováni.

*) SVO – speciální vojenská operace (ruské armády na Ukrajině)

AUTOR: Rostislav Iščenko

[ZDROJ](#)

Překlad: PhDr. Jana Görčošová/Nová Republika